

PARTER

Kärande

1. Ann-Kristina Ljungqvist, 19560229-0461
2. Ted Ljungqvist, 19550120-0231
Strandvägen 72
624 62 Fårösund

Ombud för 1 och 2: Advokat Jesper Loquist
Advokathuset Öster - Advokat Bengt Loquist AB
Strelowgatan 11
621 45 Visby

Svarande

Bengt Thimrén, 19590625-0112
Båtbyggargatan 14 Lgh 1203
120 68 Stockholm

Ombud: Advokat Gunnar Johansson
Advokatfirma DLA Piper Sweden KB
Box 7315
103 90 Stockholm

DOMSLUT

1. Tingsrätten förpliktar Bengt Thimrén att till Ann-Kristina Ljungqvist och Ted Ljungqvist betala 70 000 kr jämte dels för perioden 2019-11-15 – 2020-03-16 upplupen ränta med 1 883 kr, dels ränta på kapitalbeloppet enligt 6 § räntelagen från den 17 mars 2020 till dess betalning sker.
2. Tingsrätten förpliktar Bengt Thimrén att till Ann-Kristina Ljungqvist och Ted Ljungqvist betala ersättning för rättegångskostnader med 110 152 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 14 september 2022 till dess betalning sker. Av beloppet utgör 107 352 kr ombudsarvode inklusive mervärdesskatt.

BAKGRUND

Ann-Kristina Ljungqvist och Ted Ljungqvist (makarna Ljungqvist) äger tillsammans fastigheten Gotland Bunge Broungs 1:13 med adress Strandvägen 72 i Fårösund. Till fastigheten hör en strandremsa som ligger på andra sidan Strandvägen. Granne med Bunge Broungs 1:13 ligger fastigheten Bunge Broungs 1:197, som ägs av Bengt Thimréns sambo och dennas syster. Den fastigheten har inte någon egen strandremsa utan stranden framför den fastigheten utgörs av en samfällighet. Samfälligheten gränsar till makarna Ljungqvists strandremsa.

Under sommaren 2019 vistades Bengt Thimrén på fastigheten Broungs 1:197. Det är ostridigt att han då, tillsammans med vännen Mats Andersson, vidtog vissa åtgärder med växtligheten på stranden. Parterna är oense om karaktären på dessa åtgärder, om det varit fråga om avverkning av träd eller om röjning av buskar och sly. De är också oense om och i så fall i vilken omfattning åtgärder kommit att utföras på makarna Ljungqvists fastighet. Det är dock ostridigt att Bengt Thimrén inte talade med makarna Ljungqvist innan han utförde arbetet och att han inte fick något tillstånd av makarna att vidta några åtgärder på deras fastighet.

Sedan makarna Ljungqvist upptäckt att åtgärder vidtagits på vad de ansåg utgjorde deras mark framställde de i oktober 2019 krav på ersättning genom mejl till Bengt Thimrén. Kravet uppgick till 146 404 kr, avsåg återplantering av träd och grundade sig på två offerter avseende inköp av trädplantor och markberedning/plantering. Bengt Thimrén bestred kravet.

Makarna Ljungqvist väckte sedan nu aktuell talan mot Bengt Thimrén. Stämning delgavs honom den 16 mars 2020.

YRKANDEN M.M.

Makarna Ljungqvist har yrkat att tingsrätten ska förplikta Bengt Thimrén att till dem betala 70 000 kr jämte dels för tiden 2019-11-15 – 2020-03-16 upplupen ränta med 1 883 kr, dels ränta på kapitalbeloppet enligt 6 § räntelagen från den 17 mars 2020 till dess betalning sker.

Bengt Thimrén har bestritt talan. Han har vitsordat 5 000 kr som i och för sig skäligt belopp. I fråga om ränteyrkandet har han bestritt yrkandet om upplupen ränta och gjort gällande att eventuell ränta ska beräknas enligt 6 § räntelagen från den 17 mars 2020. Han har vitsordat att makarna Ljungqvist framställde krav på ersättning som kom honom tillhanda den 21 oktober 2019.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Makarna Ljungqvist

Bengt Thimrén har avverkat 41 träd på deras fastighet, närmare bestämt på den del av deras strandremsa som gränsar till samfälligheten. Han har härigenom uppsåtligen eller genom oaktsamhet vållat dem en sakskada för vilken han är ersättningsskyldig.

Återställandekostnaden, dvs. kostnaden för återplantering av likvärdiga träd, uppgår till minst 146 404 kr. Återplantering är möjlig. Det yrkade beloppet, som alltså understiger återställandekostnaden, är skäligt. De avverkade träden hade förutom ett skönhetsvärde också en funktion att utgöra en barriär mot havet och skydd mot vind, saltstänk och erosion. Den återväxt som skett på platsen är inte likvärdig eftersom det som har kommit upp utgörs av buskvegetation, inte träd med stam och krona.

Avverkningen har gjorts på ett område om (12 x 12,1=) 145 kvadratmeter. 34 almar och sju silverpopplar har avverkats. Träden var unga och hade en stamomkrets mellan

12 och 31 centimeter. Vid avverkningen har inte endast sekator och häcksax använts utan också såg, vilket kan ses genom dragningar i barken på avkapade träd. Almar och silverpopplar av denna storlek kan köpas och planteras. Av inhämtad offert från Växthuset Linds i Visby framgår att priset för 31 ersättningsträd (30 almar och en silverpoppel) är 108 904 kr inklusive mervärdesskatt. Av inhämtad offert från Nybergs Entreprenad AB i Visby framgår att kostnaden för markberedning och plantering av 30 träd uppgår till 37 500 kr inklusive mervärdesskatt. På det aktuella området står alltså två större träd kvar, det är alltså de yngre träden som har avverkats.

Ursprungligen hade makarna Ljungqvist endast identifierat 31 avverkade träd, vilket är förklaringen till att offerterna avser 31 respektive 30 träd. Vid vidare inventering har antalet avverkade träd konstaterats vara 41.

Gränsen mellan makarna Ljungqvists fastighet och samfälligheten är inte otydlig. Den syns på Lantmäteriets kartor. På plats framgår gränsen på så sätt att gränsen mellan makarna Ljungqvists strandremsa och den samfälliga strandremsan motsvarar gränsen mellan Broungs 1:13 och Broungs 1:197; gränsen utgör en rak förlängning av gränsen mellan de två fastigheterna. Gränsen mellan Broungs 1:13 och Broungs 1:197 utgörs av syrenhäck, mur och dike. Jörgen Nilsson, som är delägare i samfälligheten, har därtill förklarat för Bengt Thimrén dels var gränsen går, dels att träd inte fick avverkas på makarna Ljungqvists fastighet.

Bengt Thimrén

Han har inte avverkat träd på det sätt som makarna Ljungqvist har påstått. Det är oklart om han alls har avverkat någonting på deras fastighet. Om träd har avverkats på makarna Ljungqvists fastighet så har de inte lidit någon skada och det har inte skett med uppsåt eller av oaktsamhet.

På samfälligheten fanns det en del buskvegetation och sly som han önskade snygga

till, då området gav ett igenvuxet intryck. Växtligheten på området hade tidigare hållits efter, men det hade förfallit lite och behövde snyggas till. Hans sambo och dennas syster hade pratat med grannen Jörgen Nilsson om att snygga till på allmanningen och hur detta kunde göras.

Det finns inga fastighetsgränsmarkeringar på den sida om vägen som det aktuella området är på, dvs. på strandsidan. Han och Mats Andersson tog ned ett antal buskar/sly med sekator och häcksax på vad de utgick ifrån var allmanningen. Nedtagningen berörde ett område om cirka 5-7 x 5 meter. De använde ingen såg. Det kan ha varit någon annan person som med såg toppat eller tagit ned något träd. Det ifrågasätts inte att det var almar och popplar, men inga buskar/inget sly hade den storlek som makarna Ljungqvist påstår eller hade karaktären av träd. Han kapade lite buskar och sly på det han utgick från var en allmänning och han agerade i god tro om att det var just en allmänning.

Även om det skulle ha varit något som skulle kunna kallas för träd som har avverkats så har makarna Ljungqvist inte drabbats av någon skada. Buskarna som kapats har skjutit nya skott och det växer utmärkt på platsen. Växtligheten har i det närmaste återtagit sin ursprungliga form och höjd och nu syns endast en liten ”svacka” i växtlighetens höjd. Det är olämpligt att plantera nya träd i området eftersom de existerande buskarna har skjutit nya skott och det är det lämpligaste återställandesättet om man vill återställa någon form av buskvegetation eller träd i området. Återställande har alltså redan skett på naturlig väg. Åtgärderna har inte påverkat fastighetens ekonomiska värde eller dess skönhetsvärde.

På området står två stora träd och det är inte möjligt att plantera så många träd som makarna Ljungqvist gör gällande.

UTREDNING

Tingsrätten har hållit huvudförhandling. På makarna Ljungqvists begäran har

partsförhör hållits med dem båda och vittnesförhör hållits med Jörgen Nilsson (granne och delägare i samfälligheten) och Ebba Eriksson (anställd vid Växthuset Linds). På Bengt Thimréns begäran har partsförhör hållits med honom och vittnesförhör hållits med Mats Andersson (vän till Bengt Thimrén) och Anders Lundström (svåger till Bengt Thimrén). Makarna Ljungqvist har lagt fram två offerter, en av dem själva upprättad sammanställning av nedtagna träd, en satellitbild med fastighetsgränser från Lantmäteriet samt fotografier och filmer. Bengt Thimrén har lagt fram fotografier och filmer. Makarna Ljungqvist har sakframställningsvis hänfört sig till två handlingar där satellitbilden från Lantmäteriet kompletterats med markeringar av det område som påstås ha avverkats och var två kvarvarande träd står m.m.

DOMSKÄL

Har Bengt Thimrén avverkat träd på makarna Ljungqvists fastighet?

Makarna Ljungqvist har alltså som grund för sitt yrkande om skadestånd gjort gällande att Bengt Thimrén har avverkat 41 unga träd (almar och popplar) på deras fastighet. Bengt Thimrén har vidgått att han tagit bort växtlighet i strandområdet, men gjort gällande dels att det inte skett på makarna Ljungqvists fastighet, dels att det i vart fall inte varit fråga om ”träd” och inte så många som 41 stycken.

Vad först gäller frågan om nedtagning har skett på makarna Ljungqvists fastighet Bunge Broungs 1:13 har Bengt Thimrén alltså, processuellt och genom sitt ombud, bestritt detta. I det förhör som hållits med honom har han emellertid själv bekräftat att nedtagning skett på makarnas Ljungqvists fastighet. Han har uttryckt det så, att han i efterhand kunnat se att hans och vännen Mats Anderssons åtgärder skett på makarnas fastighet och att ”det visade sig ju att jag inte var på en allmänning utan på någon annans tomt”. Han har också berättat att han därför bett om ursäkt för sitt misstag och erbjudit sig att gottgöra makarna, men att han tyckte att det av dem begärda beloppet var orimligt. Denna hans egen uppgift om att åtgärderna de facto utförts på fastigheten Bunge Broungs 1:13 stöds till fullo av det kartmaterial och de fotografier och filmer

som lagts fram, liksom av Ann-Kristina Ljungqvists och Ted Ljungqvists uppgifter, lämnade under sanningsförsäkran. Under sådana omständigheter står det helt klart att Bengt Thimrén tagit ned växtlighet på makarna Ljungqvists fastighet. Som ovan antecknats är det ostridigt att han inte hade fått någon tillåtelse av makarna att göra detta.

Vad sedan gäller karaktären och omfattningen av nedtagningen har makarna Ljungqvist alltså påstått att det varit fråga om 41 unga träd av trädslagen alm och silverpoppel och att träden hade en omkrets mellan 12 och 31 cm. De har uppgett att trädens höjd varierade och att de var uppåt fyra-fem meter höga. Bengt Thimrén har inte ifrågasatt artbestämningen, men gjort gällande att det varit färre och mindre plantor. Han har själv, i sitt förhör, uppskattat antalet till 30 stycken och omkretsen till 5-7 cm, men bekräftat att han varken räknat antalet eller mätt några omkretsar. Han har uppgett att plantorna var uppåt två meter höga.

Makarna Ljungqvist har till stöd för sitt påstående om antal träd och storleken av dessa lagt fram en av dem själva gjord inventering med fotografier och därtill sina egna uppgifter lämnade i förhör.

Tingsrätten har företagit syn av fotografierna och kan konstatera att dessa föreställer avkapade trädstammar där kapningen skett inte nere vid marken utan en bit upp. Ann-Kristina Ljungqvist och Ted Ljungqvist har båda berättat att flertalet av de kvarvarande stammarna är ungefär 30 cm höga, vilket det inte finns anledning att ifrågasätta. Av fotografierna framgår att några avkapade stammar är betydligt högre än så. De har också berättat att de räknat antalet kapade stammar och att de med måttband mätt omkretsen av var och en av dem och därvid funnit att det är 41 träd med omkretsar mellan 12 och 31 cm. Tingsrätten konstaterar att de ingivna fotografierna visar 41 kapade trädstammar och det finns inget som indikerar att samma trädstam skulle förekomma på mer än ett fotografi. Tingsrätten konstaterar vidare att de av makarna Ljungqvist uppgivna omkretsarna motsvarar diametrar om mellan knappt 4 och knappt 10 cm. Det är alltså inte fråga om några kraftiga trädstammar utan om

tämligen ”tunna” stammar, något som också överensstämmer med vad som syns på fotografierna. Tingsrätten finner mot denna bakgrund att makarna Ljungqvist förmått styrka att nedtagningen avsett 41 träd med de dimensioner som de påstått. Det finns inte anledning ifrågasätta makarnas uppgift om att träden fyllde en viss funktion i det att de utgjorde skydd mot erosion och mot vind och saltstänk. Det står också klart att avverkningen förändrat områdets utseende.

Är Bengt Thimrén ensam ansvarig för avverkningen?

Bengt Thimrén har gjort gällande att någon annan, okänd person kan ha utfört någon del av avverkningen. Han har däremot inte invänt att han inte skulle vara ansvarig för vännen Mats Anderssons del av avverkningen.

Ted Ljungqvist har berättat att han pratade med Bengt Thimrén i telefon den 25 augusti 2019 och att Bengt Thimrén då berättade att det var han som hade avverkat träden för att han ville ha havsutsikt och att han tog på sig det fulla ansvaret. Bengt Thimrén har i sitt förhör inför tingsrätten bekräftat detta med det undantaget att han förnekat att han gjort det för att få havsutsikt. Som ovan framgått har Bengt Thimrén berättat att han tillsammans med sin vän tagit bort vegetation för att han ansåg att området behövde snyggas till. På grund härav och med konstaterandet att inget som helst stöd finns för att någon annan, okänd person under samma tidsperiod skulle ha avverkat träd på den aktuella delen av makarna Ljungqvists fastighet, finner tingsrätten att det är styrkt att det är Bengt Thimrén som, med hjälp av sin vän Mats Andersson som var på tillfälligt besök, utfört den aktuella avverkningen och ensam ansvarar för den.

Har Bengt Thimrén agerat med uppsåt eller oaktsamhet?

Bengt Thimrén har uppgett att han över huvud taget inte kontrollerade var gränsen mellan den samfälliga marken och makarna Ljungqvists fastighet gick; han tittade

varken på någon karta eller pratade med någon för att utröna var gränsen gick. Genom att ta ner 41 träd utan att göra denna kontroll har han tveklöst agerat oaktsamt.

Bengt Thimrén har därmed genom oaktsamhet orsakat makarna Thimrén en sakskada. De grundläggande förutsättningarna för skadeståndsansvar är därmed uppfyllda.

Hur ska skadeståndet beräknas?

Utgångspunkten vid beräkning av skadestånd för sakskada är att återanskaffningskostnaden ska ersättas, vilket även gäller olovligen avverkade träd (se rättsfallet NJA 2015 s 199, Högsta domstolens skäl, punkten 12). Det är kostnaden för att återanskaffa träd som är likvärdiga med de fällda träden som ska läggas till grund för skadeståndsberäkningen, vilket förutsätter att likvärdiga träd kan anskaffas. Högsta domstolen har uttalat att värderingen av skador på växande träd blir beroende av förhållandena i det enskilda fallet och att det blir aktuellt att tala om likvärdiga ersättningsträd främst när de träd som avverkats var planterade och relativt unga, så att nya plantor av ungefär samma storlek kan införskaffas (samma rättsfall, punkten 14).

Makarna Ljungqvist har i denna del åberopat offert från Växthuset Linds utvisande priset för 31 träd (almar och silverpoppel) samt förhör med Ebba Eriksson, som är den som har utfärdat offerten. Av offerten framgår att den avser 30 almar med omkretsarna 12-14 cm, 18-20 cm, 20-25 cm respektive 25-30 cm samt en silverpoppel med omkretsen 25-30 cm. Det framgår vidare att offerten avser kronträd med högstam. Ebba Eriksson har berättat att hon tog fram offerten på uppdrag av makarna Ljungqvist, att det vid tillfället för framtagandet av offerten (oktober 2019) var möjligt att få tag i de aktuella träden och att det såvitt hon vet alltså är möjligt, men kanske svårare då den utbredda almsjukan fått vissa trädplantskolor att inte längre odla alm. Hon har vidare berättat att de nedtagna almarna var frösådda kronträd.

Tingsrätten finner på grund av vad Ebba Eriksson uppgett att det är möjligt att skaffa likvärdiga träd och att återanskaffningskostnaden därmed ska läggas till grund för

skadeståndets bestämmande. Det förhållandet att de avverkade träden inte var planterade utan vilda föranleder inte annan bedömning. Vad Bengt Thimrén anfört om att avverkningen inte påverkat fastighetens ekonomiska värde eller skönhetsvärde saknar därmed relevans för skadeståndsbestämningen.

Bengt Thimrén har invänt att någon återplantering inte behövs eftersom de kapade trädstammarna har skjutit nya skott och att området kommer att återställas på naturlig väg, vilket nästan redan har skett. Av Ann-Kristina Ljungqvists, Ted Ljungqvists och Ebba Erikssons uppgifter, liksom av fotografier och filmer, framgår dock att de kapade träden utgjordes av just ”träd” med stam och krona, medan den växtlighet som kommit upp spontant utgörs av månggrenade buskar. Ebba Eriksson har karakteriserat den nu uppkomna växtligheten som en ”slyskog” eller ”slyvägg” och uppgett att dessa buskar inte kommer att utveckla sig till kronträd av sig själva utan att det kräver skötsel i form av borttagning av skott, uppbinding osv. Hon har också berättat att det kommer att ta tid, bortåt 20 år. På grund av vad Ebba Eriksson sålunda har berättat finner tingsrätten att den återväxt som skett på fastigheten inte är likvärdig med de avverkade träden. Återplantering med odlade kronträd behöver därmed ske för ett återställande. Inget har framkommit om att marken inte skulle lämpa sig för plantering.

På grund av det anförda finner tingsrätten att skadeståndet ska bestämmas utifrån kostnaden för återanskaffning och att makarna Ljungqvist har visat att kostnaden härför överstiger det yrkade beloppet. Deras talan ska därför bifallas på så sätt att Bengt Thimrén ska förpliktas att till den betala 70 000 kr.

Vilken ränta ska utgå?

Enligt 4 § tredje stycket räntelagen ska ränta på fordran på skadestånd och annan ersättning som inte kan fastställas utan särskild utredning betalas från den dag som infaller trettio dagar från det att borgenären framställt krav på ersättning och lagt fram utredning som med hänsyn till omständigheterna skäligen kan begäras av hen. Det är ostridigt att makarna Ljungqvist i mejl till Bengt Thimrén den 14 oktober 2019

framställde ett till beloppet bestämt krav och la fram utredning i form av offerter från Växthusets Linds och Nybergs Entreprenad AB och att detta kom Bengt Thimrén tillhanda i vart fall den 21 oktober 2019. Tingsrätten finner att denna utredning väl uppfyller de krav som kunnat ställas och att ränta därför ska betalas från trettio dagar efter den 14 oktober 2019. Att Bengt Thimrén fått del av kravet först några dagar senare föranleder inte annan bedömning eftersom han fått del av det inom de trettio dagarna (se 4 § tredje stycket sista meningen räntelagen och jämför prop. 1975:102 s. 125 samt Gösta Walin, Johnny Herre, Lagen om skuldebrev m.m., En kommentar, JUNO version 4A, 2021, kommentaren till 4 § räntelagen). Ränteyrkandena ska därför bifallas.

Rättegångskostnader

Med denna utgång i målet och mot bakgrund av att Bengt Thimrén inte har haft någon erinran mot makarna Ljungqvists rättegångskostnader ska Bengt Thimrén ersätta dem för deras rättegångskostnader med yrkat belopp, 110 152 kr. På beloppet ska enligt 18 kap. 8 § rättegångsbalken ränta betalas från denna dag till dess betalning sker.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se [bilaga 1](#) (TR-02)

Överklagande ska inkomma till tingsrätten senast den 5 oktober 2022.

Kristina Wirdemark
rådman

Hur man överklagar

Dom i tvistemål, tingsrätt

TR-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Det är inte säkert att du kan lägga fram nya bevis. Vill du göra det ska du förklara varför du inte lagt fram bevisen tidigare.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att motparten ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.